

Usporedba sustava financiranja sporta u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji

Sokač, Ervin

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:880456>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

ERVIN SOKAČ

**USPOREDBA SUSTAVA FINANCIRANJA
SPORTA U REPUBLICI HRVATSKOJ I
EUROPSKOJ UNIJI**

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2022.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

ERVIN SOKAČ

**USPOREDBA SUSTAVA FINANCIRANJA
SPORTA U REPUBLICI HRVATSKOJ I
EUROPSKOJ UNIJI**

**COMPARISON OF SPORTS FINANCING
SYSTEM IN THE REPUBLIC OF CROATIA AND
THE EUROPEAN UNION**

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Magdalena Zeko, v. pred., mag.iur.

ČAKOVEC, 2022.

MEDIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 22. veljače 2022.

država: **Republika Hrvatska**
Predmet: **Uvod u sportsko pravo**

ZAVRŠNI ZADATAK br. 2021-MTS-R-28

Pristupnik: **Ervin Sokač (0313023617)**
Studij: **redovni preddiplomski stručni studij Menadžment turizma i sporta**
Smjer: **Menadžment sporta**

Zadatak: **Usporedba sustava financiranja sporta u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji**

Opis zadatka:

U završnom radu prikazat će se pravni okvir sustava, organizacije i upravljanja sportom u Republici Hrvatskoj te piramidalni ustroj sporta u EU, sustav, organizacija i upravljanje sportom na razini EU. Istražit će se načini, izvori i mogućnosti financiranja sporta u RH (izdvajanja za sport na državnoj razini, financiranje NOO i nacionalnih saveza, financiranje državnih nagrada u sportu te financiranje sporta na lokalnoj razini) kao i načini, izvori i sustavi financiranja sporta u EU.

U početnim poglavljima prikazat će se sustav, organizacija i upravljanje sportom u Republici Hrvatskoj na temelju Zakona o sportu te ostalih relevantnih pravnih izvora. Prikazat će se i piramidalni ustroj sporta u EU, sustav, organizacija i upravljanje sportom na razini EU s pravnim okvirom u tom području. U sklopu tog poglavlja prikazat će se i glavne odrednice Bijele knjige o sportu. Središnji dio rada će se baviti prikazom sustava i modela financiranja sporta u RH i u EU te objasniti raspodjelu financija u sportu na razini EU. Zadnji dio rada, istraživački rad, bavit će se učinkovitosti sportaša s obzirom na ulaganja u sport.

Zadatak uručen pristupniku: 22. veljače 2022.

Rok za predaju rada: 20. rujna 2022.

Mentor:

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

Magdalena Zeko, v. pred.

ZAHVALA

Ovaj završni rad posvećujem svojim roditeljima koji su me uvijek podržavali u svemu te im zahvaljujem što su mi omogućili bezbrižno školovanje. Isto tako, zahvaljujem svojoj sestri koja je sa mnom prolazila lijepo, ali i one teške trenutke tijekom mog školovanja. Zbog njih ovo nije samo moja najveća nagrada, već i njihova, za sav uloženi trud kojim su mi olakšali školovanje. Hvala i svim mojim prijateljima koji su mi pomogli da studiranje bude lakše i nezaboravno.

Zahvaljujem svim profesorima, a posebno mentorici, Magdaleni Zeko mag. iur., na prenesenom znanju tijekom obrazovanja, pomoći i odvojenom vremenu prilikom pisanja ovog rada.

Sažetak

U ovom radu prikazuje se sustav i organizacija sporta te sustav financiranja sporta u Hrvatskoj i Europskoj uniji. Isto tako, objašnjene su neke druge aktivnosti koje se vežu uz sport, a ključne su za razvoj i financiranje sporta. Hrvatski olimpijski odbor, kao krovna sportska organizacija, ima veliku ulogu u upravljanju sustava sporta. Prvenstveno, prikazani su financijski prihodi i rashodi Hrvatskog olimpijskog odbora te je objašnjeno kako se ta sredstva raspoređuju na niže razine u sportu. Također, u radu se definira upravljanje sportom na razini Europske unije te su objašnjeni modeli financiranja sporta. Bijela knjiga o sportu i akcijski plan „Pierre de Coubertin“ propisuju temelje europskog sustava sporta i stoga su detaljnije objašnjeni u nastavku ovog rada. U radu su nabrojene i objašnjene krovne svjetske organizacije, poput Međunarodnog olimpijskog odbora, koje imaju važnu ulogu u svijetu sporta. Postoje zemlje u Europskoj uniji koje imaju dobro posložen sustav financiranja sporta, ali, nažalost, Hrvatska nije jedna od njih. Što se tiče izdvajanja financijskih sredstava za sport, Hrvatska se nalazi ispod prosjeka Europske unije, štoviše po nekim parametrima izrazito smo neuspješni, a što je detaljnije analizirano u ovom radu. U nastavku ovog rada iskazani su podaci koji tumače koliko pojedina županija izdvaja financijskih sredstava iz svog proračuna za potrebe razvoja sporta i provedbe programa i akcija u sportu. Za potrebe ovog završnog rada, provedeno je istraživanje u vidu anketnog upitnika na temu učinkovitosti i zadovoljstva sportaša s obzirom na ulaganja u sport. Dijagramima, grafovima i drugim statističkim podacima, analizirani su i objašnjeni rezultati dobiveni ispitivanjem te su na temelju tih rezultata doneseni konkretni zaključci. Analiziraju se podaci o ulaganjima pojedinih država u sport te se analizira gdje je Hrvatska u svemu tome. Također se analiziraju podaci koliko se izdvaja za sport po kućanstvu u članicama Europske unije i uspoređuju se s podacima Republike Hrvatske.

Ključne riječi: *sport, financiranje sporta, sustav sporta, Hrvatski olimpijski odbor, Međunarodni olimpijski odbor*

Sadržaj

1.	UVOD	6
2.	SUSTAV, ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE SPORTOM U RH	7
2.1.	Uprava za sport.....	7
2.2.	Ustroj sporta u RH.....	8
3.	SUSTAV, ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE SPORTOM U EU-u	11
3.1.	Piramidalni ustroj sporta u EU-u.....	11
3.2.	Bijela knjiga o sportu i akcijski plan „Pierre de Coubertin“	13
3.3.	Međunarodni olimpijski odbor (MOO)	14
4.	SUSTAV FINANCIRANJA SPORTA U RH.....	15
4.1.	Izdavanja za sport na državnoj razini	15
4.2.	Izdavanja za sport od igara na sreću	16
4.3.	Hrvatski olimpijski odbor (HOO).....	17
4.4.	Izdavanja za sport na lokalnoj razini	19
5.	SUSTAV FINANCIRANJA SPORTA NA RAZINI EUROPSKE UNIJE.....	22
5.1.	Raspodjela financijskih sredstava u sportu u EU-u.....	22
6.	FINANCIRANJE SPORTA U RH U USPOREDBI S EU-om	24
7.	ANKETNI UPITNIK.....	26
7.1.	Rezultati istraživanja.....	26
8.	ZAKLJUČAK.....	32
9.	LITERATURA	33
10.	PRILOZI	36

1. UVOD

Sport je danas postao jedna od najvažnijih stvari na svijetu. Sport ima veliku društvenu i zdravstvenu važnost, no također ima i veliku nacionalnu važnost. Nacionalna važnost sporta je u tome da proizvodi nove i atraktivne programe, pridonosi zapošljavanju stručnog kadra te na visokim razinama okuplja velike mase ljudi. Zbog tih činjenica, izrazito je važno financiranje i ulaganje u sport. Financiranje sporta, stoga, ima veliku važnost jer s financijama dolazi kvaliteta, atraktivnost i raznovrsnost programa. Dakle, financije u sportu nužne su za razvoj i napredak sporta, odnosno sportaša, a samim time financije utječe na rezultate sportaša. S obzirom na postignute rezultate hrvatskih sportaša na mnogobrojnim natjecanjima, Republika Hrvatska s punim pravom nosi ime „sportska nacija“. Iako smo izrazito uspješni na brojnim natjecanjima, pravo je pitanje kakvi su preduvjeti za ostvarenje takvih vrhunskih sportskih rezultata. Za razvoj sporta također je potrebno poznavati sustav i djelovanje sporta, kako na razini Hrvatske tako i na razini EU-a. Uspjesima sportaša podiže se popularnost i ugled Hrvatske po cijelome svijetu jer su sportaši, i njihovi uspjesi na velikim natjecanjima, najveći hrvatski ambasadori. Sport u EU-u izuzetno je bitna stavka. EU je stvorila svoj model sporta koji želi proširiti na sve svoje države članice, no to ponekad nije moguće zbog prepreka u zakonskim okvirima pojedinih država. Hrvatska se, kao članica EU-a, treba uspoređivati sa zemljama koje su naprednije u razvoju sporta i treba težiti njihovoj razini i kvaliteti. Kako bi se poboljšala kvaliteta sporta u RH, potrebno je provesti niz mjera i akcija koje su donesene Nacionalnim programom sporta 2019.-2026. Izdvajanja iz državnog proračuna, za sport u RH, poprilično su mala, no teško je izdvajati financijska sredstva za sport ako cjelokupni sustav sporta nije najbolje posložen. Mala izdvajanja za sport utječu na gubljenje motivacije za bavljenje sportom. Loša sportska infrastruktura i nekvalitetni uvjeti mogu uvelike utjecati na izbor bavljenja sportom. U daljnjem radu, proveden je anketni upitnik upravo na tu temu, a koji prikazuje koliko je sportašima bitna financijska pomoć da bi se nastavili baviti određenim sportom.

2. SUSTAV, ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE SPORTOM U RH

Zakon o sportu NN 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16, 98/19, 47/20, 77/20 (u daljnjem tekstu: ZS) uređuje sustav i organizaciju sporta u Republici Hrvatskoj. Područje sporta u Hrvatskoj obuhvaća nekoliko segmenata: tjelesnu i zdravstvenu kulturu, sportsku rekreaciju, kineziterapiju, sport osoba s invaliditetom i natjecateljski sport (Bartoluci, 2009). Nacionalnim programom sporta, raspisane su mjere i aktivnosti programa razvoja sporta u Republici Hrvatskoj. Za provedbu Nacionalnog programa sporta zadužena je Uprava za sport¹. Temeljna ustrojbeno jedinica hrvatskog sporta je sportski klub. Klubovi mogu biti udruženi u lokalne ili nacionalne sportske saveze te oni sačinjavaju, tzv. piramidalni ustroj sporta (Bartoluci, 2012).

2.1. Uprava za sport

Prema ZS-u, Uprava za sport provodi brojne stručne poslove kojima potiče provedbu Nacionalnog programa sporta. Za ovaj rad, važno je napomenuti da uprava za sport sudjeluje u izradi standarda za izgradnju i opremanje sportskih građevina, prati stanje opremljenosti i učinkovitosti održavanja sportskih građevina, priprema provedbu financiranja, praćenja i vrednovanja javnih potreba u sportu, sudjeluje u standardizaciji javnih potreba u sportu na lokalnoj i državnoj razini te provodi programe sufinanciranja organizacije velikih sportskih manifestacija. U Upravi za sport ustrojavaju se: Sektor za razvoj i natjecateljski sport, Sektor za potporu sustavu sporta i zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje, Služba za razvoj sporta, Služba za natjecateljski sport, Služba za potporu sustavu sporta te Služba za zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje i informatizaciju u sportu. Svaki pojedini sektor obavlja stručne poslove kojima provodi Nacionalni program sporta iz svoje nadležnosti. Natjecateljski sport predstavlja posebnu kategoriju sportskih djelatnosti koje obuhvaćaju niz aktivnosti koje moraju biti ispunjene kako bi se pojedinci ili sportske ekipe mogli natjecati. Sudionici na aktivnostima natjecateljskog sporta i sportske rekreacije mogu sudjelovati organizirano (preko

¹ Uprava za sport je ustrojbeno jedinica Ministarstva turizma i sporta. Prikaz ustroja dostupan na <https://mint.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/4471>.

sportskih klubova), neorganizirano ili u određenim oblicima komercijalnih organizacija na tržištu (npr. u *fitness* klubovima).

2.2. Ustroj sporta u RH

ZS ne definira pojam sport niti daje određene smjernice po kojima bi se moglo znati što je ono što neku aktivnost čini sportom. ZS-om se određuje sustav sporta i sportske djelatnosti, stručni poslovi u sportu, sportska natjecanja, financiranje sporta te nadzor i ostala pitanja od značenja za sport. Sustav sporta u Republici Hrvatskoj čine fizičke i pravne osobe te školska sportska društva koja se osnivaju bez pravne osobnosti. Fizičke osobe u sustavu sporta mogu se podijeliti na: sportaše, trenere, osobe osposobljene za rad u sportu, osobe koje sudjeluju u organiziranju i vođenju sportskog natjecanja (sportski sudac, sportski delegat i sportski povjerenik) te menadžere u sportu. U pravne osobe u sustavu sporta ubrajaju se udruge, trgovačka društva i ustanove.

Slika 1. Piramidalni ustroj sporta u RH

Izvor: Bartoluci, M., Škorić, S. (2009). Karakteristike menadžera u upravljanju sportskim organizacijama. Metodčki organizacijski oblici rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije. Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2009, str. 358 (18.8.2022.)

Hrvatski sport prati, tzv. piramidalni ustroj sporta. Na vrhu piramide nalazi se Hrvatski olimpijski odbor (HOO). HOO predstavlja središnje organizacijsko i upravljačko tijelo² u kojem se udružuju nacionalni sportski savezi, sportski savezi i udruge županija te sportske udruge gradova i općina (Hrvatski savez sportske rekreacije „Sport za sve“, Hrvatski sveučilišni sportski savez, Hrvatski školski sportski savez, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih i Specijalna olimpijada Hrvatske). Na državnoj razini djeluje Uprava za sport pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta RH te Nacionalno vijeće za sport kao najviše stručno i savjetodavno tijelo koje se brine za razvoj i kvalitetu sporta u RH. Sportski savezi i sportske organizacije imaju pravo da slobodno mijenjaju i tumače pravila primjerena njihovom sportu, bez bilo kakvog političkog i ekonomskog utjecaja. Svaki sport ima svoja specifična pravila, a utvrđivanje pravila leži u samom biću sporta. (Đurđević, 2018)

Nacionalni sportski savezi se za pojedini sport udružuju u europske saveze. Oni su dio međunarodnog (svjetskog) udruženja za pojedini sport. Sportom na svjetskoj razini upravljaju međunarodna sportska udruženja, a oni se opet udružuju u određene organizacije. Najveća i najutjecajnija organizacija je SportAccord u koju se udružuju međunarodna sportska udruženja olimpijskih i paraolimpijskih sportova. Međunarodni olimpijski odbor (MOO) najutjecajnija je sportska organizacija na međunarodnoj razini, iako su glavne zadaće olimpijskih odbora ograničene na organizaciju olimpijskih igara i promicanje olimpizma (HOO, <https://www.hoo.hr/hr/hrvatski-olimpijski-odbor/o-hrvatskomolimpijskom-odboru/1299-hrvatski-olimpijski-odbor>, 31.7.2022.)

Prema nacionalnom programu sporta (2019.-2026.), temeljna ustrojbeno jedinica hrvatskog sporta je sportski klub. Sportski klubovi, profesionalni ili amaterski, mogu biti osnovani ili registrirani kao udruga ili kao dioničko društvo. Profesionalni sportski klubovi su oni koji imaju sklopljene profesionalne ugovore s više od 50 % igrača, a da bi mogli obavljati sportsku djelatnost, odnosno sudjelovati u sportskim natjecanjima, moraju se registrirati i u Registru profesionalnih sportskih klubova. Oni su dužni jedanput godišnje podnositi cjelovito izvješće Povjerenstvu za profesionalne sportske klubove.

² Uređeno člankom 49.-52.ZS.

Sportski klubovi mogu se udruživati u lokalne i/ili nacionalne sportske saveze. Lokalne sportske zajednice čine temelj piramide sustava sporta koja je utemeljena na slobodi udruživanja. (Bronić, 2012)

Prema ZS-u, Nacionalno vijeće za sport ima veliku ulogu u Republici Hrvatskoj jer djeluje kao najviše savjetodavno tijelo Ministarstva turizma i sporta. Zadaća Nacionalnog vijeća za sport je briga o razvoju sporta i njegovoj najvišoj mogućoj kvaliteti na državnoj razini. Akcije vijeća započinju od najnižih razina, od lokalne razine, kroz sportske klubove, koji su najveći promotori sporta.

Slika 2. Organizacija i upravljanje sportom u RH

Izvor: Bronić, M i sur. (2012). Financiranje sporta u republici hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u europskoj uniji. Istraživački projekt. Zagreb: Institut za javne financije, str. 55., Dostupno na: http://europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Financiranje_sporta_u_RH.pdf

Slika 2 prikazuje javne potpore za sustav sporta na nacionalnoj razini. Na slici se vidi kako su ustrojeni najviši državni organi važni za pitanje razvoja i usmjerenja sporta u Republici Hrvatskoj. Osim već spomenutih krovnih organizacija, poput Hrvatskog olimpijskog odbora i Nacionalnog vijeća za sport, najvažnije organe čine uprava za sport pri nekadašnjem Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, današnjem Ministarstvu turizma i sporta. Na lokalnoj i regionalnoj razini, organi koji čine upravu za sport su uredi

državne uprave u pojedinim županijama. Njihovi odjeli zaduženi su za sport i pitanje sporta u jedinicama lokalne i regionalne uprave. (Bronić, 2012)

3. SUSTAV, ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE SPORTOM U EU-U

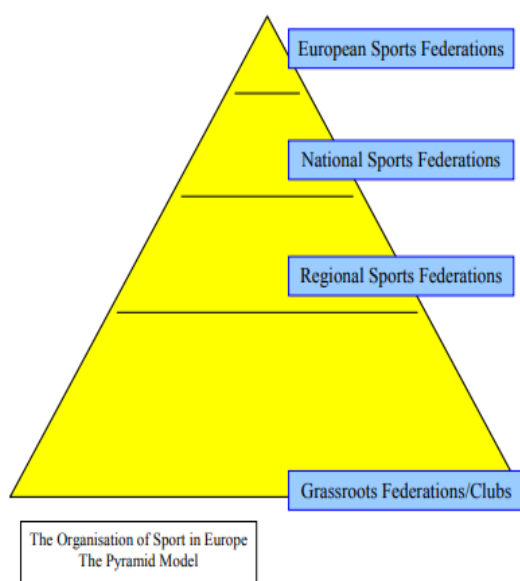
Sportom na svjetskoj razini upravljaju međunarodne sportske federacije za i to za svaki sport zasebno. Ustroj sporta u zemljama EU-a razlikuje se od zemlje do zemlje. Iako je u svim zemljama EU-a sport ustrojen prema, tzv. piramidalnome modelu, postoje određene specifičnosti za pojedine nacije. U piramidalnoj strukturi sportski klubovi čine temelj piramide. U 20. stoljeću organizacija i upravljanje sportom tradicionalno su se temeljili na statutima i pravilima europskih i svjetskih federacija pojedinog sporta, odnosno na Olimpijskoj povelji Međunarodnoga olimpijskog odbora. Organizacija i upravljanje sportom u Europi bilo je prepušteno nevladinim i neprofitnim udrugama te je sportskim organizacijama dopušteno da se razviju kao tijela, potpuno neovisna o tijelima javne vlasti. Danas postoji više organizacija u koje su udružene međunarodne sportske federacije, a jedna od najvećih je SportAccord. (International Olympic Committee, <https://olympics.com/ioc/finance>, 17.7.2022.)

3.1. Piramidalni ustroj sporta u EU-u

Sportski klub čini temelj piramide u ustroju sporta u EU-u. Svima je pružena mogućnost bavljenja sportom na lokalnoj razini te se tako promovira ideja sporta za sve. Također se potiče razvoj novih generacija sportaša u amaterskoj, ali i na profesionalnoj razini. Europska komisija posebno ističe važnost amaterskog sporta koji naglašava jaku društvenu funkciju okupljanjem ljudi u sportske saveze ili klubove. Sljedeću razinu čine regionalni savezi. Klubovi su obično ujedinjeni u sportske saveze te je njihovo područje interesa ograničeno na područje, odnosno regiju za koju su odgovorni. Odgovornost regionalnih saveza ogleda se u organiziranju regionalnih prvenstava i koordinaciju sporta na regionalnoj razini. U nekim zemljama, primjerice Njemačkoj, postoje krovne organizacije na regionalnoj razini koje obuhvaćaju sve klubove u jednoj regiji. Zatim, nacionalni savezi koji su organizirani tako da svaki savez obuhvaća jedan sport. Regionalni savezi su u većini slučajeva članovi pojedinog nacionalnog saveza. Uloga

nacionalnih saveza ogleda se u utvrđivanju općih pitanja unutar svoje discipline. Nacionalni savezi predstavljaju svoju vezu s europskim ili međunarodnim federacijama. Slično kao i regionalni savezi, nacionalni savezi organiziraju sportska prvenstva, ali ovog puta na nacionalnoj razini i mogu djelovati kao regulatorna tijela. Također, samo ovaj savez može organizirati međunarodno priznata prvenstva. U svakoj zemlji postoji samo jedan nacionalni savez za svaki sport (npr. nogometni savez), što mu daje pravo na apsolutno odlučivanje u svim pitanjima za taj sport. Vrh piramide u europskom modelu sporta čine europske federacije. Europske federacije organizirane su slično kao i nacionalni savezi. Svaka europska federacija dopušta samo jedan nacionalni savez iz svake zemlje koji će biti članom. (European Commission, https://www.sportaustria.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU_European_Model_Sport.pdf, 18.8.2022.)

Slika 3. Piramidalni ustroj sporta na razinu EU

Izvor: European Commission,

https://www.sportaustria.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU_European_Model_Sport.pdf (18.8.2022.)

3.2. Bijela knjiga o sportu i akcijski plan „Pierre de Coubertin“

Jedan od osnovnih doprinosa Europske komisije za sport je donošenje Bijele knjige o sportu i akcijskog plana „Pierre de Coubertin“. Europska komisija je 11. srpnja 2007. godine usvojila Bijelu knjigu o sportu i time je postavila temelje politike EU-a u području sporta. U tom dokumentu priznaje se važnost sporta za društveni i gospodarski razvoj te se navodi da sportske organizacije trebaju imati autonomiju. (Commission of the European Communities, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0391&from=CS>, 17.7.2022.)

Bijela knjiga o sportu sastoji se od uvoda i triju dijelova. Prvi dio govori o tome kako je sport područje ljudske aktivnosti koje zanima građane EU-a te da, bez obzira na dob i spol građana, postoji potencijal za zanimanje za sport. Drugi dio odnosi se na ekonomske aspekte sporta i govori o sustavu financiranja sporta. Najvažnija stavka iz drugog dijela je ona koja govori da je sport područje s podcijenjenim makroekonomskim učinkom koje se sve brže razvija i nudi mogućnost razvoja te otvaranja novih radnih mjesta. Treći dio govori o samoj organizaciji u sportu. Iako se teži stvaranju jedinstvenog, tzv. Europskog modela sporta, Europska komisija smatra da to nije realno zbog složenosti i različitosti sportskih struktura, odnosno zbog različitih politika i zakona koje ima svaka država članica za područje sporta. Generalni cilj Bijele knjige je odrediti strategiju sporta u Europi, potaknuti raspravu o problemima te provesti akcije vezane uz sport na razini unije. (Commission of the European Communities, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0391&from=CS>, 17.7.2022.)

Bijela knjiga o sportu sadržavala je brojne planove i akcije za razvoj sporta koje podržavala Europska komisija. Sve navedene akcije bile su skupljene pod nazivom Akcijski plan, no kasnije se ime mijenja u Akcijski plan „Pierre de Coubertin“. Neke od akcija koje su se provodile su: socijalizacija sporta, briga o zdravlju i fizičkoj aktivnosti ljudi, borba protiv dopinga, edukacija i trening, volontiranje u sportu te brojne druge aktivnosti kojima bi se sport približio građanima. (EUR-Lex, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0934>, 18.8.2022.)

3.3. Međunarodni olimpijski odbor (MOO)

Međunarodni olimpijski odbor (MOO) najznačajnija je i najutjecajnija sportska organizacija na svjetskoj razini. Djelovanje MOO-a ograničeno je na olimpizam i olimpijski pokret, odnosno na širenje olimpizma i vođenje olimpijskog pokreta, no MOO u svom djelovanju okuplja sve važne međunarodne sportske organizacije. Zajedno sa sportskim organizacijama određuje osnovna načela upravljanja sportom na međunarodnoj i nacionalnoj razini. (International Olympic Committee, <https://olympics.com/ioc/finance>, 17.7.2022.).

Slika 4. Logo Međunarodnog olimpijskog odbora

Izvor: International Olympic Committee, <https://olympics.com/ioc/overview> (17.7.2022.)

SportAccord je krovna organizacija međunarodnih federacija olimpijskih i neolimpijskih sportova te organizacija koje upravljaju natjecanjima na pojedinim područjima sporta. SportAccord broji više od 100 članica međunarodnih sportskih saveza i organizacija te surađuje s Međunarodnim olimpijskim odborom (SportAccord, <https://www.sportaccord.sport/what-is-sportaccord/>, 30.7.2022.)

Slika 5. Logo organizacije SportAccord

Izvor: SportAccord, <https://www.sportaccord.sport/> (30.7.2022.)

4. SUSTAV FINANCIRANJA SPORTA U RH

Prema ZS-u, reguliran je sustav financiranja sporta u Republici Hrvatskoj. U Hrvatskoj se primjenjuje mješoviti model financiranja. Mješoviti model financiranja znači da postoje dva izvora financiranja a to su: javni izvori financiranja i privatni izvori financiranja. U ZS-u određeno je da osnovu financiranja sporta³ čine prihodi koje pravne i fizičke osobe, koje obavljaju sportsku djelatnost, ostvare obavljanjem sportske djelatnosti, zatim članarine koje ostvaruju sportske udruge, dio prihoda od priređivanja igara na sreću te sredstva kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Grad Zagreb i država pomažu obavljanje sportske djelatnosti.

Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb utvrđuju javne potrebe u sportu i za njihovo ostvarivanje osiguravaju financijska sredstva iz svojih proračuna. Zadaća javnog sektora je da osigura financijska sredstva za podmirenje javnih potreba u sportu. Javne potrebe u sportu mogu biti na državnoj razini i na razinama jedinice lokalne te područne samouprave i Grada Zagreba.

4.1. Izdvajanja za sport na državnoj razini

Godine 2016., radi održanja kvalitete i unaprjeđenja sporta, osnovan je Središnji državni ured za šport (SDUŠ). SDUŠ vodi brigu o cjelokupnom sustavu sporta pa tako i o financijskim izdvajanjima za sport iz državnog proračuna. Dobivena sredstva, SDUŠ dalje raspoređuje HOO-u i ostalim nacionalnim organizacijama u sustavu sporta. Kao što možemo vidjeti u tablici 1., državni proračun od 2016. godine u blagom je porastu, zbog čega su i izdvajanja za sport iz državnog proračuna u blagom porastu. (Ministarstvo financija, <https://mfin.gov.hr/proracun-86/86>, 7.8.2022.)

³ Uređeno člankom 74.-76.ZS.

Tablica 1. Izdvajanja za sport iz državnog proračuna Republike Hrvatske

Godina	Državni proračun RH (DP RH) (kn)	Ukupno izdvajanje za sport iz DP RH (kn)	% izdvajanja za sport u odnosu na DP
2016.	138.836.599.540,26	222.214.618,47	0,16%
2017.	163.925.950.625,30	261.110.765,00	0,16%
2018.	154.713.595.414,00	281.633.686,00	0,18%
2019.	160.572.107.724,00	300.417.239,00	0,19%
2020.	165.952.104.704,00	308.218.732,00	0,19%

Izvor: Ministarstvo financija, <https://mfin.gov.hr/proracun-86/86> (7.8.2022.)

Prema podacima iz tablice, u 2016. i 2017. godini izdvajanja za sport, u odnosu na državni proračun, iznosila su 0,16%. U 2018. godini dogodio se značajniji porast financijskih sredstava koje su bile namijenjene za financiranje sporta. Razlog tome je što je tadašnja tajnica Središnjeg ureda za sport, Janica Kostelić, donijela Odluku o financiranju programa javnih potreba u sportu za pet krovnih sportskih organizacija. Navedenim organizacijama ukupno je podijeljeno 180.386.315,00 kuna. Iz tablice je vidljivo da su izdvajanja za sport iz državnog proračuna od 2016.- 2020. godine porasla za 0,03 %, odnosno za nešto više od 86 mil. kuna. (Ministarstvo financija, <https://mfin.gov.hr/proracun-86/86>, 7.8.2022.)

4.2. Izdvajanja za sport od igara na sreću

Zakon o igrama na sreću NN 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14 (u daljnjem tekstu ZIS) propisuje da se u javne izvore financiranja sporta mogu ubrojiti i prihodi od igara na sreću. Svake se godine donosi posebna uredba kojom se regulira način raspodjele sredstava dobivenih od igara na sreću. Jedan dio tih sredstava pripada organizacijama za razvoj sporta. Prema ZIS-u, propisuje da se programi razvoja sporta financiraju iz 50 % godišnje naknade od priređivanja igara na sreću u *casinima*, 50 % godišnje naknade od igara klađenja, 50 % godišnje naknade od priređivanja igara na sreću na automatima, 50 % mjesečne naknade od priređivanja lutrijskih igara na sreću te iz 50 % ostvarene dobiti Hrvatske lutrije d.o.o. Vlada Republike Hrvatske donijela je kriterij za utvrđivanje

korisnika i način raspodjele prihoda od igara na sreću⁴. U raspodjelu prihoda od igara na sreću mogu biti uključene organizacije koje ispunjavaju određene uvjete. Uvjeti za prijavu organizacija za raspodjelu prihoda od igara na sreću su promicanje razvoja sporta i borba protiv zlouporabe droga te drugih oblika ovisnosti. Isto tako, određene organizacije, koje ispunjavaju uvjete, mogu se prijaviti za raspodjelu prihoda od igara na sreću. Organizacije koje se mogu prijaviti su organizacije koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću; organizacije koje se bave problemima i zadovoljavanjem potreba osoba s invaliditetom; organizacije koje se bave tehničkom kulturom; organizacije koje se bave izvaninstitucionalnom naobrazbom i odgojem djece i mladih te organizacije koje pridonose razvoju civilnog društva.

4.3. Hrvatski olimpijski odbor (HOO)

Hrvatski olimpijski odbor je najviša nevladina nacionalna sportska udruga⁵ i jedna je od najvažnijih organizacija u sustavu sporta u Republici Hrvatskoj. U HOO su udruženi nacionalni sportski savezi, sportske zajednice u županijama i Gradu Zagrebu te druge djelatnosti koje pridonose razvoju sporta. Hrvatski olimpijski odbor financira se iz nekoliko glavnih izvora (tablica 2): iz državnog proračuna RH kao javnog izvora financiranja, iz vlastitih prihoda te iz prihoda od olimpijske solidarnosti. (HOO, <https://www.hoo.hr/hr/hrvatski-olimpijski-odbor/o-hrvatskomolimpijskom-odboru/1299-hrvatski-olimpijski-odbor>, 7.7.2022)

Slika 6. Logo Hrvatskog olimpijskog odbora

⁴ Prikaz kriterija za utvrđivanje korisnika i način raspodjele prihoda od igara na sreću dostupno na: Zakon o igrama na sreću NN 87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14

⁵ Uređeno člankom 49.-52.ZS

Izvor: Hrvatski olimpijski odbor, <https://www.hoo.hr/hr/> (31.7.2022.)

Tablica 2. Prihod Hrvatskog olimpijskog odbora

PRIHODI	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Prihodi DP	121.312.770	122.223.491	140.879.460	149.611.347	138.734.732
Vlastiti prihodi	8.414.966	5.295.690	10.357.622	10.100.000	9.820.251
Olimpijska solidarnost	5.874.496	4.609.317	4.437.488	3.169.151	4.907.440
Ostali prihodi	265.603	533.164	358.407	250.540	350.000
UKUPNI PRIHODI	138.735.666	134.202.698	156.544.975	162.957.814	148.349.839

Izvor: Hrvatski olimpijski odbor,

https://www.hoo.hr/images/dokumenti/sportolimpizam-hr/Strategija-HOOprosinac2015_.pdf (31.7.2022.)

Prema podacima iz tablice 2., primjećujemo da se HOO najvećim dijelom financira iz državnog proračuna. Prihodi iz državnog proračun u 2020. godini činili su 93 % od ukupnih prihoda HOO-a. Od 2016. pa sve do 2019. godine zabilježen je porast prihoda, no u 2020. godini se dogodio značajan pad prihoda za čak 23 %. Razlog tome je gospodarska kriza uzrokovana pandemijom koronavirusa i otkazivanje olimpijskih igara u Tokiju. Ostale sportske organizacije ovise o prihodima koje dobivaju iz javnih izvora. HOO raspoređuje svoje prihode na nacionalne sportske saveze, programe poticanja razvoja sporta, posebne programske projekte i na zajedničke programske zadaće. (HOO, https://www.hoo.hr/images/dokumenti/sportolimpizam-hr/Strategija-HOOprosinac2015_.pdf, 31.7.2022.)

Tablica 3. Rashodi Hrvatskog olimpijskog odbora

RASHODI	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Nacionalni sportski savez	71.388.497	73.280.002	85.784.434	92.566.013	71.912.081
Programi poticanja razvoja sporta	4.252.575	4.622.356	4.820.000	6.337.570	5.236.902
Posebni programski projekti	34.868.413	25.109.354	34.673.914	35.715.726	33.502.655
Zajedničke programske zadaće	20.166.875	18.568.741	19.133.227	19.751.876	18.700.044
UKUPNI PRIHOD	135.297.360	130.380.053	152.513.102	159.612.720	140.063.387

Izvor: Hrvatski olimpijski odbor, <https://www.hoo.hr/hr/dokumenti-1/3182-programi-iproracuni-hoo-a> (31.7.2022.)

HOO financijskim potporama potiče i provodi programe poticanja razvoja sporta u lokalnim sportskim zajednicama. Iz tablice 3. može se vidjeti da HOO skoro polovicu svojih sredstava utroši na nacionalne sportske saveze. Nacionalni sportski savez gotovo polovicu svojih prihoda temelji na sredstvima dobivenih od javnih prihoda. Posebni programski projekti odnose se na zdravstvenu zaštitu sportaša (dopinške kontrole, osiguranja i vitaminizacije), pripremu i sudjelovanje na natjecanjima (Zimskim i Ljetnim olimpijskim igrama, Olimpijskim igrama mladih) i na razvojne programe te oni čine 23 % od ukupnih rashoda HOO-a. Zajedničke programske zadaće obuhvaćaju rashode za funkcioniranje tijela i službi te za marketinške aktivnosti. (HOO, https://www.hoo.hr/images/dokumenti/izvjescainalazi/2021/Programsko_i_financijsko_izvje%C5%A1%C4%87e_za_2020.pdf, 7.7.2022.)

4.4. Izdvajanja za sport na lokalnoj razini

Najveći iznos za sport i rekreaciju na lokalnoj razini izdvajaju gradovi, a najmanje sredstava izdvajaju županije. Zagreb izdvaja više od četvrtine ukupnih financijskih sredstava utrošenih za sport i rekreaciju na lokalnoj razini. Županije, gradovi i općine dužni su dostaviti zbirni iznos u stavci Službe rekreacije i sporta u Ministarstvo financija. Taj iznos uključuje sve rashode za pružanje sportskih i rekreacijskih usluga te nadzor i funkcioniranje sportskih i rekreativnih objekata. U navedeni iznos nisu uključeni rashodi

koji se odnose na sportske i rekreativne objekte povezane s obrazovnim institucijama (npr. školske sportske dvorane). Pri podnošenju proračunskih izvješća, jedinice lokalne i područne samouprave mogu određeni dio rashoda za sport i rekreaciju navesti pod posebnom stavkom kao nesvrstane rashode za sport, kulturu i religiju. Takav način nije dobar jer otvara mogućnost nepravdnog dodjeljivanja sredstava. (Bronić, 2012)

Tablica 4. Izdvajanja za sport po županijama

Županija	Izdvajanja za sport u 2020. godini (kn)	Izdvajanja za sport u 2021. godini (kn)	Očekivana izdvajanja za sport u 2022. godini (kn)
Grad Zagreb	373.036.969	292.809.025	220.755.000
Primorsko- goranska	11.805.488	13.914.530	12.175.000
Zagrebačka	6.905.000	7.215.000	7.990.000
Osječko- baranjska	4.081.320	6.917.352	8.080.000
Međimurska	2.411.346	3.770.798	5.260.000
Vukovarsko- srijemska	3.794.838	3.652.146	3.855.000
Brodsko- posavska	3.003.729	3.349.543	3.349.543
Istarska	2.609.000	2.910.000	3.452.200
Zadarska	1.577.623	2.389.600	2.246.300
Bjelovarsko- bilogorska	2.382.700	2.220.190	2.073.100
Splitsko- dalmatinska	1.027.300	1.400.000	2.650.000
Dubrovačko- neretvanska	1.400.000	2.000.000	2.000.000
Koprivničko- križevačka	1.455.000	1.655.000	2.050.000

Sisačko- moslavačka	1.405.500	1.746.000	1.780.000
Karlovačka	1.140.643	1.556.000	1.710.000
Krapinsko- zagorska	1.154.214	1.430.000	1.530.000
Šibensko- kninska	1.440.000	1.352.250	1.465.000
Varaždinska	1.350.000	1.283.000	1.550.000
Požeško- slavonska	705.280	623.300	830.000
Ličko- senjska	408.000	685.000	650.000
Virovitičko- podravska	600.000	650.000	450.000

Izvor: Hrvatska zajednica županija, https://www.hrvzz.hr/otvoreni_proracun (27.8.2022.)

Tablica 4. prikazuje koliko pojedine županije izdvajaju iz svojeg proračuna za razvoj i unaprjeđenje sporta. Kao što je vidljivo iz tablice, Grad Zagreb izdvaja najviše iz svoga proračuna za financiranje programa u sportu. Kao što je i ranije navedeno, taj je iznos gotovo četvrtina ukupnoga iznosa koji se izdvaja za sport na lokalnoj razini. Nakon Grada Zagreba, na drugom je mjestu Primorsko-goranska županija koja je za 2021. godinu izdvojila ukupno 13.914.530 kn, što je gotovo dvostruko više od Zagrebačke županije i Osječko-baranjske županije koje se nalaze na trećem i četvrtom mjestu na tablici. Pri vrhu tablice se još nalazi i Međimurska županija koja je za sport u 2021. godini izdvojila 3.770.798 kn. Međimurska županija je za 2022. godinu proglašena Europskom regijom sporta i zbog toga bi se očekivana izdvajanja za sport u 2022. trebala povećati i trebala bi iznositi 5.260.000 kn.

Najmanje za sport izdvajaju Požeško-slavonska, Ličko-senjska i Virovitičko-podravska županija. Navedene županije izdvajaju manje od milijun kuna iz svog proračuna za sport. Kao što je navedeno u tablici, Virovitičko-podravska županija izdvojila je svega 650.000 kn u 2021. godini, a očekivani izdvojeni iznos za sport za 2022. godinu će se još smanjiti i on bi trebao iznositi samo 450.000 kn.

5. SUSTAV FINANCIRANJA SPORTA NA RAZINI EUROPSKE UNIJE

Sustav financiranja u Europi obuhvaća mnoštvo izvora financiranja, ali ovisno o tome odakle sredstva dolaze, možemo navesti dvije glavne skupine: javni izvori financiranja (sredstva koja potječu iz državnih, regionalnih ili lokalnih proračuna) i privatni izvori financiranja (European Commission, https://www.sportaustria.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU_European_Model_Sport.pdf, 30.8.2022.).

Javni izvori financiranja prikupljaju se iz subvencija iz javnog proračuna, subvencija od kladionice, javnih financiranja sportskih objekata, iznajmljivanja sportskih objekata te drugim aktivnostima koje su usko vezane uz sport. U tu kategoriju spadaju još i sredstva od igara na sreću, a isto tako, fondovi EU-a su jedni od važnijih izvora za financiranje sporta. Također, tu i spadaju sredstva koje organizacije utroše u sport, a to se najčešće realizira u obliku sponzorstva ili donacija sportskim organizacijama. (Bronić, 2012)

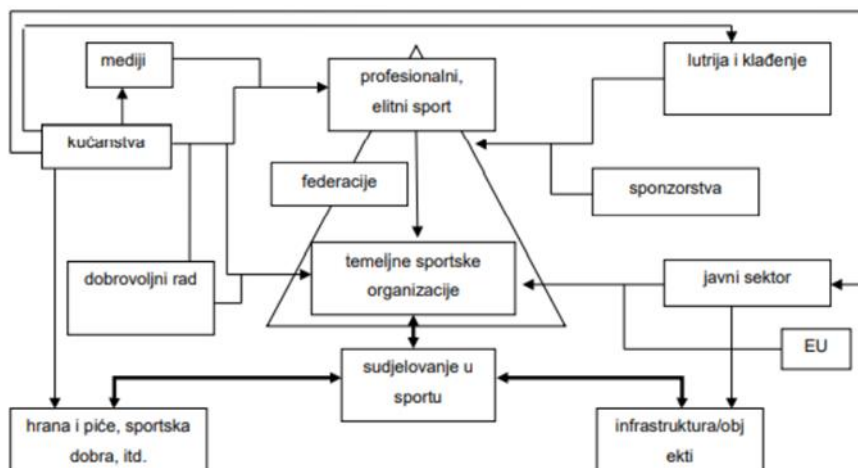
U privatne izvore financiranja spadaju sredstva koja sportske organizacije ostvaruju na tržištu, sukladno vlastitim aktivnostima i mogućnostima. Svaki subjekt sportske djelatnosti, neovisno o sredstvima koja dobiva iz nekoga od proračuna, može ostvarivati određena sredstva na tržištu, u skladu s vlastitim aktivnostima i mogućnostima. Navedene akcije i mogućnosti moraju biti u skladu sa zakonskim propisima. Tu se podrazumijevaju sredstva kućanstva koja se troše za sport te sva sponzorstva i donacije koje komercijalne organizacije usmjeravaju u sport sportskim događajima, organizacijama ili sportašima. Također, u tu kategoriju pripadaju sredstva koja medijske kuće daju u sport izravnim plaćanjem prava na prijenos utakmica, primjerice putem sponzorstava te sredstvima koja sportske organizacije ostvaruju prodajom određenih proizvoda i usluga. (Bronić, 2012)

5.1. Raspodjela financijskih sredstava u sportu u EU-u

Financijska sredstva za sport dijele se među nositeljima sportskih aktivnosti. Od dijela sredstava financiraju se aktivnosti nacionalnih sportskih saveza, nacionalnih olimpijskih odbora i sportskih klubova. Sportska administracija, treninzi, pripreme i natjecanja sportaša, materijalni troškovi te organizacija sportskih događaja glavne su aktivnosti koje

provode nacionalni sportski savez, nacionalni olimpijski odbor i sportski klubovi. Kao poseban trošak se nameću sportski objekti koji, u vidu korištenja, najma i održavanja, imaju velik udio u raspodjeli financijskih sredstava. Velika količina novca slijeva se i u vrhunski sport i organizaciju velikih sportskih priredbi.

Slika 7. Sustav financiranja sporta u zemljama EU-a

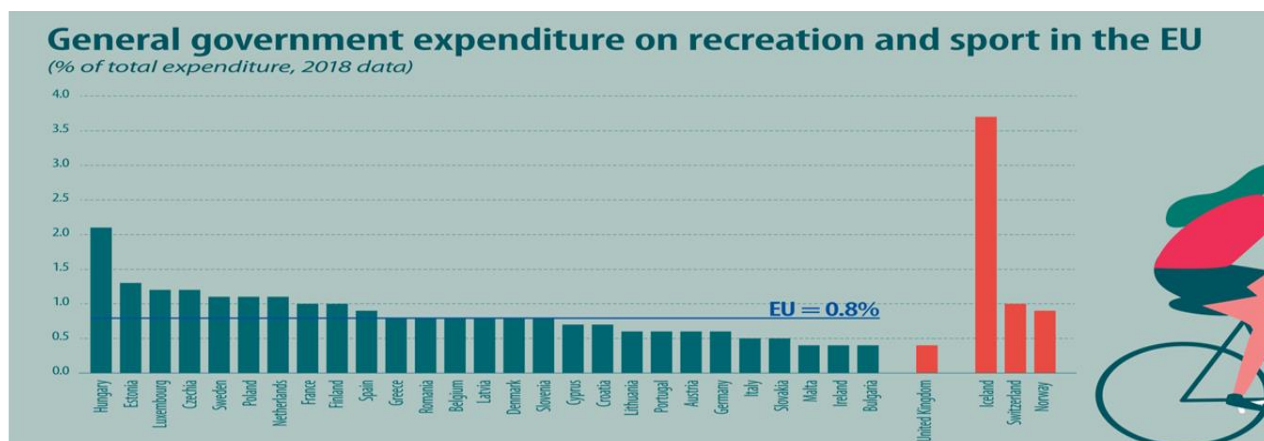

Izvor: Sustav financiranja sporta u zemljama EU-a, prema „Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji“, Bronić i sur., 2012, str.

6. FINANCIRANJE SPORTA U RH U USPOREDBI S EU-om

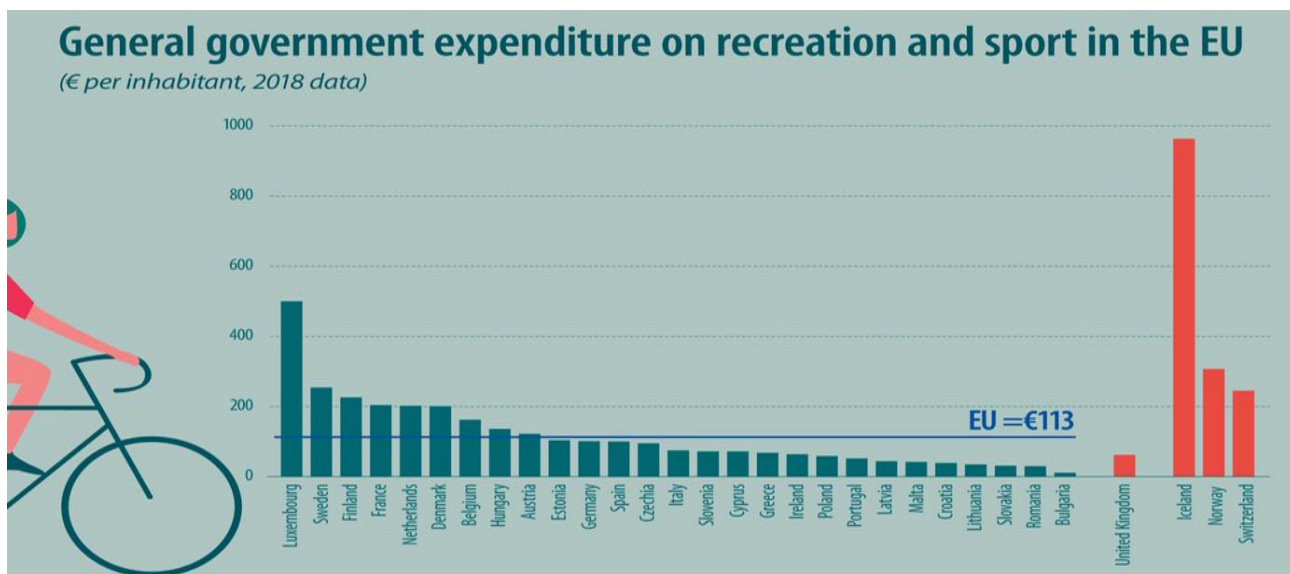
Modeli financiranja sporta, koje nameće Europska unija, pogodne su za razvijenije zemlje. U te zemlje spadaju Njemačka, Francuska, Finska, Norveška, Švedska i Ujedinjeno Kraljevstvo. Životni standardi u tim zemljama premašuju prosjek EU-a i samim time kućanstva mogu više izdvajati za sport i rekreaciju. Isto tako, u tim je zemljama velik udio financiranja sporta iz državnog proračuna. Nerazvijenije zemlje, poput Bugarske, Rumunjske, Latvije pa i Hrvatske, teško se nose s praćenjem razvoja sporta u svojim državama u odnosu na razvoj sporta u razvijenijim zemljama Europske unije. U 2018. godini, 27 država članica potrošilo je 50,7 milijardi eura državnih rashoda na rekreaciju i sport.

Slika 8. Udio rashoda za sport i rekreaciju u EU-u u 2018. godini

Izvor: Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/edn-20190923-1> (30.7.2022.)

Slika 8. prikazuje udio rashoda koje su vlade država odvojile za sport i rekreaciju u Europskoj uniji u 2018. godini. Iz slike se može pročitati da je prosjek Europske unije bio 0,8 % financija odvojenih za sport, od ukupnih državnih rashoda. Hrvatska se nalazi ispod navedenog prosjeka s 0,7 % izdvojenih financija od ukupnih rashoda. Najveći udio rashoda za rekreaciju i sport, od ukupnih rashoda, je u Mađarskoj koja je na vrhu liste s čak 2,1 % rashoda. Na posljednjem mjestu nalaze se Bugarska, Irska i Malta sa svega 0,4 % rashoda za sport i rekreaciju. (Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/edn-20200923-1>, 30.7.2022.)

Slika 9. Izdvajanja za sport i rekreaciju po stanovniku u 2018. godini

Izvor: Eurostat. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20200923-1?redirect=%2Feurostat%2Fweb%2Fgovernment-finance-statistics%2Fpublications> (30.7.2022.)

Slika 9. prikazuje iznose troškova država članica Europske unije po stanovniku za rekreaciju i sport. Prosjek prosjek Europske unije za izdvajanje za sport i rekreaciju po stanovniku iznosi 113 €. Najviše se za sport i rekreaciju po stanovniku troši u Luksemburgu, s nešto više od 500 € po stanovniku, zatim slijede Švedska, Finska, Francuska, Nizozemska i Danska. U tih šest zemalja, državni rashodi za rekreaciju i sport po stanovniku iznosili su više od 200 €. Na drugoj strani, najmanji izdaci za rekreaciju i sport po stanovniku zabilježeni su u Bugarskoj s 11 € po stanovniku, Rumunjskoj s 30 € i u Slovačkoj s 31 € po stanovniku. Hrvatska se nalazi na 23. mjestu, odmah uz rame Slovačkoj s ukupno 39 € izdvojenih po stanovniku za sport i rekreaciju. Hrvatska se, stoga, nalazi debelo ispod prosjeka Europske unije. (Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/edn-20200923-1>, 30.7.2022.)

7. ANKETNI UPITNIK

Cilj istraživanja bio je ispitati koliko je sportaša ispitanika zadovoljno uvjetima u kojima treniraju i u kojima nastupaju. Također, ispituju se i kolika su njihova primanja, koliko su oni zadovoljni njima i bi li bili spremni dodatno se potruditi ako bi se primanja povećala. Isto tako, želi se analizirati razina troškova pojedinih sportaša i koji je omjer troškova koji sami financiraju i koje financira sportska organizacija.

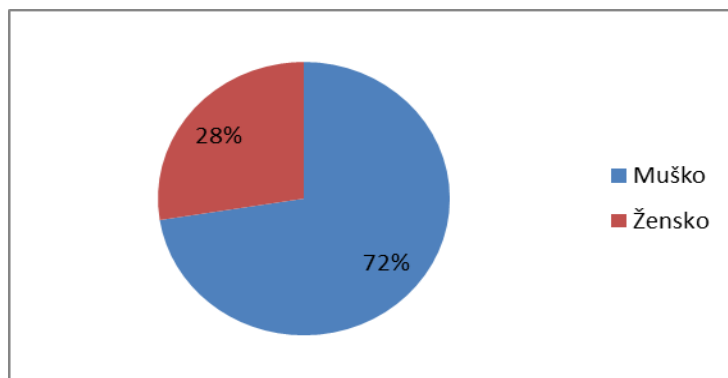
Za potrebe istraživanja, u ovom završnom radu korišten je anketni upitnik. Anketni upitnik sastavljen je od 18 kratkih pitanja na temu „Zadovoljstvo sportaša s obzirom na ulaganja u sport“. Prvi dio anketnog upitnika sastoji se od malo lakših pitanja, kao što su kojim sportom se bave, koliko dugo i za koliko klubova su dosad nastupali. Drugi dio anketnog upitnika sastoji se od malo zahtjevnijih pitanja kojima se ispituju ispitanikova primanja od sporta, troškovi u sportu, zadovoljstva primanjima i imaju li sponzorstva. Na kraju upitnika, postavljena su opća pitanja kao što su dob, spol i obrazovanje.

Istraživanje je započelo 1. travnja 2022. i trajalo je do 1. kolovoza 2022. U istraživanju je sudjelovalo 105 ispitanika. Podaci su prikupljeni putem anketnog upitnika na Google Forms. Ciljana skupina bili su sportaši profesionalci, ali i svi sportaši koji ostvaruju prihode od bavljenja sportom.

7.1. Rezultati istraživanja

Od ukupno 105 ispitanika, u anketnom upitniku sudjelovalo je 72, 5 % muške i 27, 5 % ženske populacije. Rezultati istraživanja prikazani su grafovima.

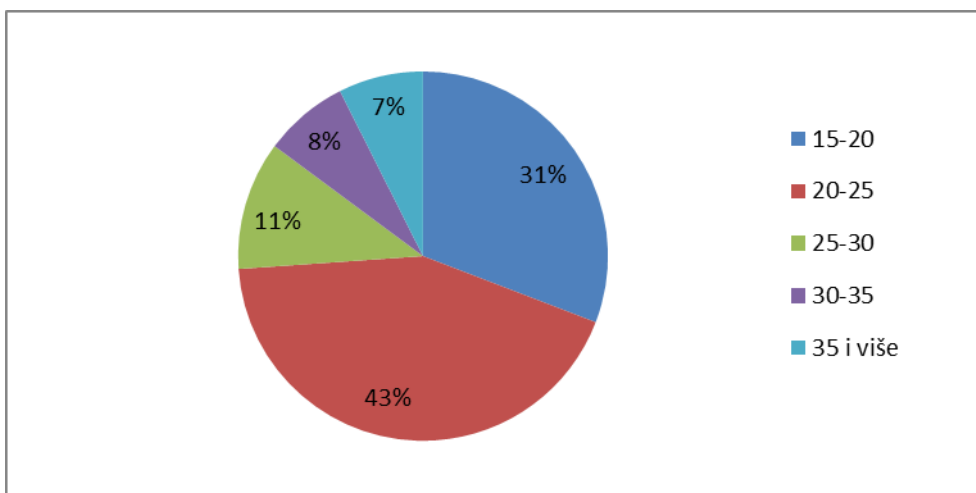
Graf 1. Struktura ispitanika po spolu

Izvor: podaci dobiveni istraživanjem

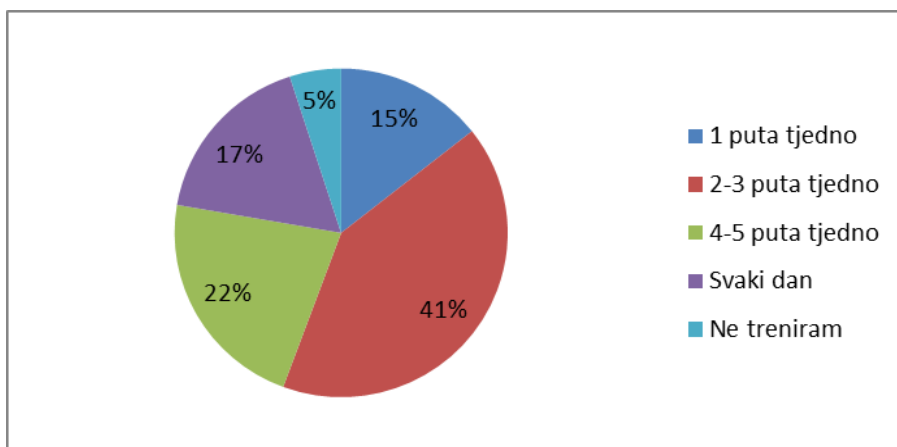
Iz grafikona, koji prikazuje starosnu dob, možemo vidjeti da najveći dio ispitanika ima između 20 i 25 godina, točnije njih 44,7 %. Zatim, 32 % ispitanika ima između 15 i 20 godina, što i ne čudi s obzirom na ciljanu skupinu. Ispitanika, koji imaju između 25 i 30 godina, svega je 7,7 %, dok je starijih od 35 godina samo 6,8 %.

Graf 2 Starosna dob ispitanika

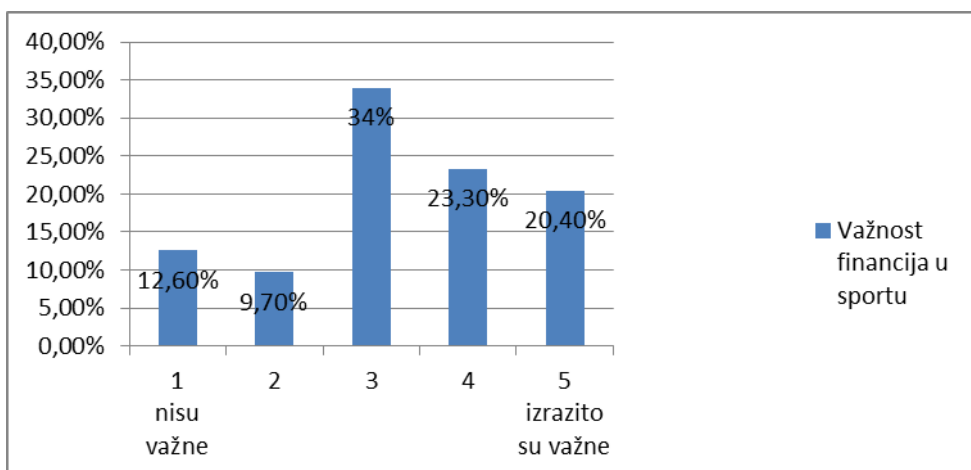
Izvor: podaci dobiveni istraživanjem

Graf 3 prikazuje da najviše ispitanika trenira 2 do 3 puta tjedno, njih 41 %. Samo 17 % ispitanika trenira svaki dan, a 22 % trenira 4-5 puta tjedno. Ima i onih koji ne treniraju ili treniraju 1 puta tjedno, ali njih je manje nego ostalih.

Graf 3. Broj treninga koji ispitanice odrade tjedan dana

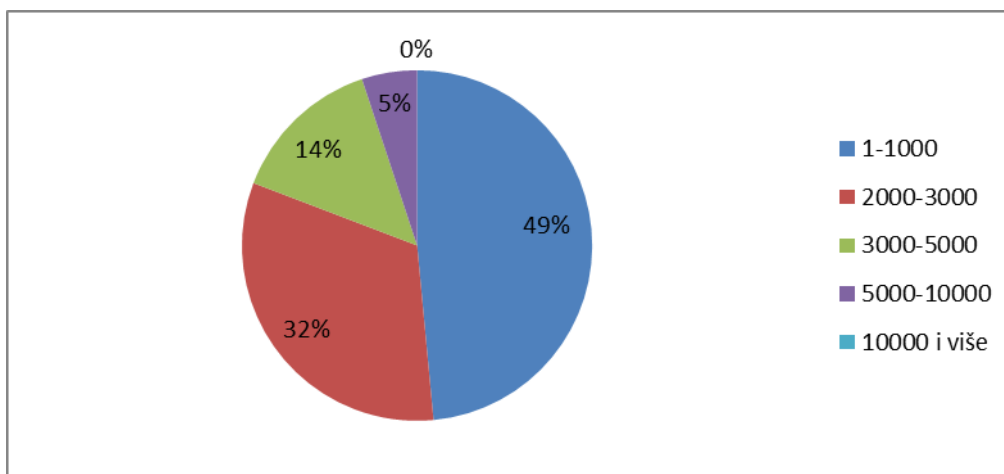
Izvor: podaci dobiveni istraživanjem

Samo 12,6 % ispitanika smatra da financije u sportu nisu važne. Najveći broj ispitanika smatra da financije nisu previše važne, ali opet nisu ni skroz nevažne. Dvadeset jedan ispitanik smatra da su financije izrazito važne, što ukupno iznosi 20,4 % od ukupnog broja ispitanika.

Graf 4. Važnost financija u sportu

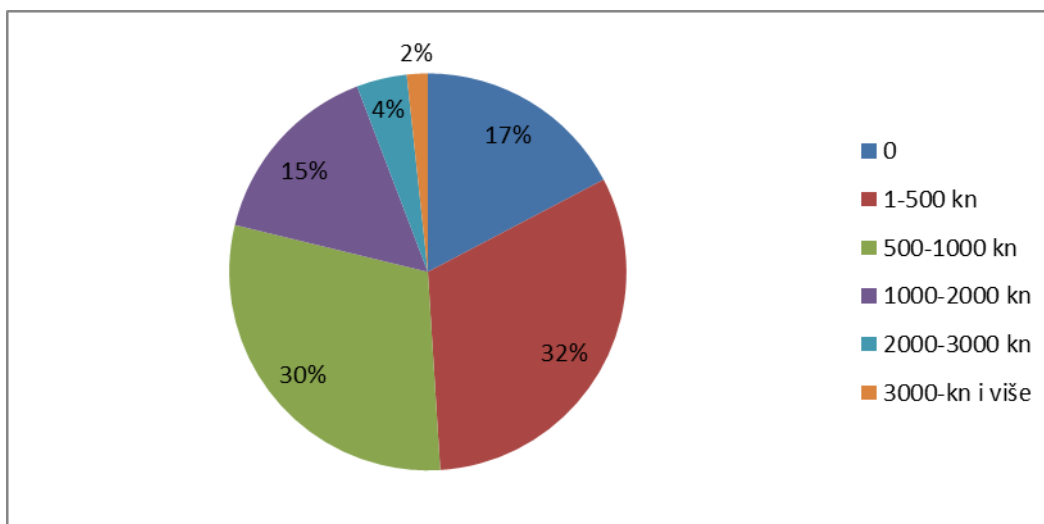
Izvor: podaci dobiveni istraživanjem

Od ukupnog broja ispitanika, najviše je onih kojima mjesečna plaća od bavljenja sportom iznosi 1-1000 kn. Zatim, 32 % ispitanika zarađuje 2000-3000 kn mjesečno. Interesantno je da nijedan ispitanik ne zarađuje 10000 kn ili više od bavljenja sportom. Njih čak 19 % nije zadovoljno svojom plaćom, dok je 18 % ispitanika izrazito zadovoljno svojom plaćom.

Graf 5. Plaća od bavljenja sportom

Izvor: podaci prikupljeni istraživanjem

Troškove u sportu može financirati sam sportaš ili klub. Na grafu 6, prikazano je koliko sportaši imaju vlastitih troškova od bavljenja sportom. Najviše ispitanika je odgovorilo da izdvajaju mjesečno 1-500 kn i 500-1000 kn za troškove bavljenja sportom. Samo 2 % ispitanika izdvaja za troškove 3000 kn i više.

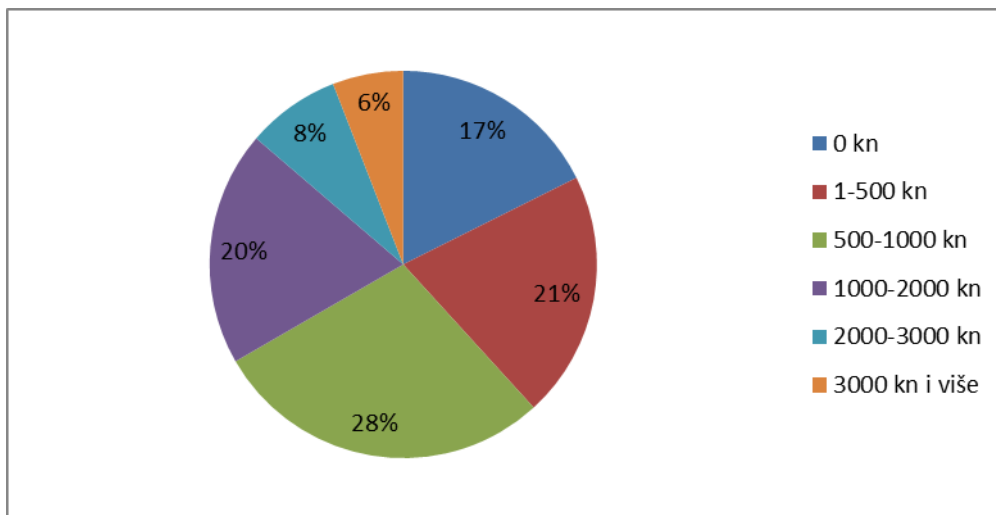
Graf 6. Troškovi bavljenja sportom koje ispitanici sami financiraju

Izvor: podaci dobiveni istraživanjem

Grafom 7. prikazani su troškovi koje financira klub. Naime, 28 % ispitanika smatra da klubovi izdvajaju 500-1000 kn mjesečno za troškove u sportu. Rezultati su podosta

izjednačeni, no ipak je samo 6 % onih koji smatraju da sportski klub financira troškove od 3000 kn i više.

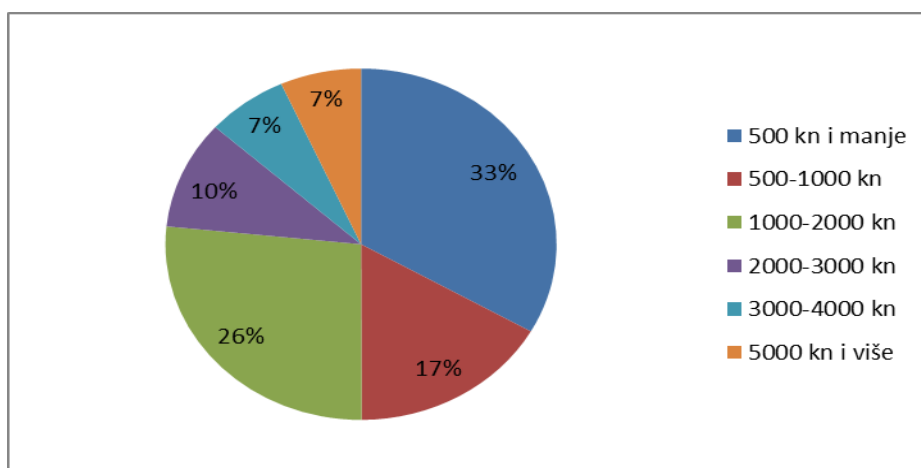
Graf 7. Troškovi koje financira sportski klub

Izvor : podaci dobiveni istraživanjem

Od 105 ispitanika, njih 77,9 % izjasnilo se da nema sponzore. Grafom 8 prikazani su iznosi koje ispitanici, koji imaju sponzore, dobivaju od istih. Najviše je onih koji dobivaju 500 kn i manje od sponzora, njih 33 %.

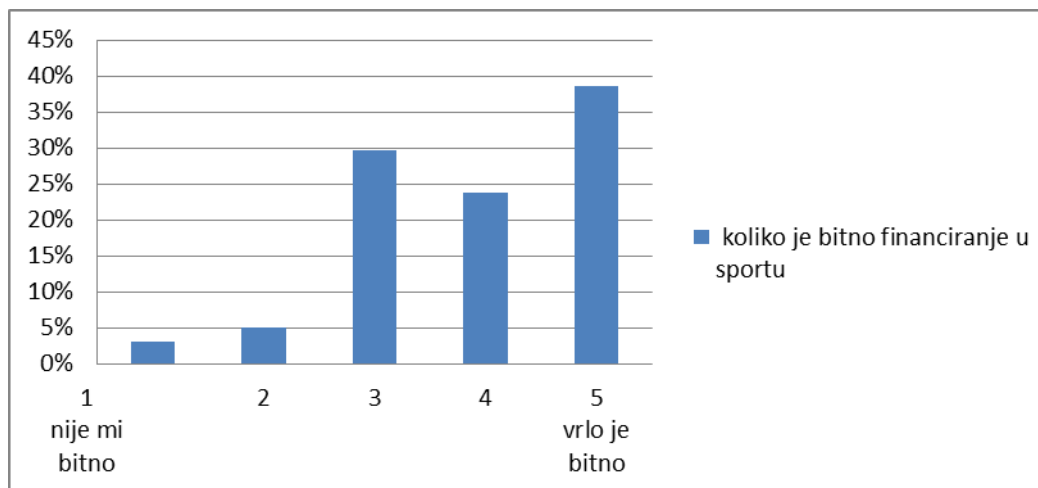
Graf 8. Financijski prihodi dobiveni od sponzora

Izvor: podaci dobiveni istraživanjem

Graf 9 prikazuje da 39 % ispitanika smatra kako su financije izrazito važne za uspjehe sportaša. Samo 3 ispitanika su se izjasnila da financije ne utječu na uspjehe sportaša, dok su ostali većinom suzdržani.

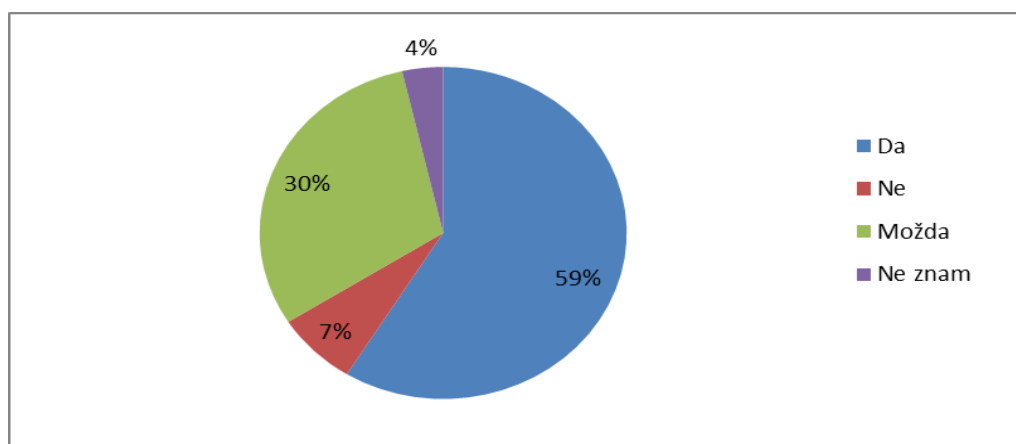
Graf 9. Važnost financija u sportu za uspjeh sportaša

Izvor: podaci prikupljeni istraživanjem

Naime, 59 % ispitanika slaže se da bi bili spremni uložiti dodatni trud i napor za napredak u sportu ako bi se više ulagalo u sport. Samo 7 % ispitanika nije spremno uložiti dodatni napor za napredak ako bi se povećale financije u sportu, a 30 % ispitanika odgovorilo je s možda.

Graf 10. Izdvajanje dodatnog napora i vremena za sport zbog većeg ulaganja u sport

Izvor: podaci prikupljeni istraživanjem

8. ZAKLJUČAK

Temeljem ovog rada, može se zaključiti da je sport izrazito važan ne samo u Hrvatskoj, već i u Europi i cijelom svijetu. Sport je postao jedan od glavnih promotora zemalja i upravo zbog toga sport ima veliku nacionalnu važnost. Potrebna su ulaganja u sport da bi se postigli uspjesi na velikim razinama. Iako Hrvatska ostvaruje iznimne rezultate u sportu, ulaganja i financiranje sporta izrazito su skromni. Možda možemo na taj način neko vrijeme ostvarivati uspjehe na sportskim natjecanjima, no dugoročno gledano, sport u Hrvatskoj nema svijetlu budućnost, osim ako se nešto ne promijeni. Europska unija ima jasno posložen sustav sporta, no i taj sustav ima nedostataka jer slabije razvijene zemlje ne mogu pratiti upravo financijski aspekt i ulaganja koja takav sustav zahtijeva. Hrvatska, kao jedna od slabije rangiranih zemalja po pitanju financiranja sustava sporta u EU-u, treba slijediti primjere razvijenijih zemalja i pokušati napraviti reforme sustava sporta. Financiranja u sportu nisu najbitnija, no bez njih sport ne može opstati i biti konkurentan na međunarodnoj razini. Razvijenije zemlje više brinu o tjelesnoj aktivnosti i zdravlju svojih građana jer javnim potporama potiču na bavljenje sportom. U Hrvatskoj su izdvajanja iz državnog proračuna za sport iznimno mala, stoga je važno koliko pojedina kućanstva izdvajaju za sport. Glavna misao europskih i nacionalnih organizacija u pogledu sporta je da bi sport trebao biti dostupan svakome te da se promiče ideja zdravog življenja kroz sport. Za provedbu takvih ideja potrebna su velika financijska ulaganja velikih sportskih organizacija. Organizacije, poput Međunarodnog olimpijskog odbora i SportAccord, imaju jasno posložen sustav u sportu koji žele prenijeti na sve države članice. Hrvatska mora pratiti korake tih organizacija jer se samo tako možemo približiti razinama sporta koje imaju naprednije i financijski stabilnije zemlje. Nacionalni program sporta, koji je raspisan za razdoblje od 2019. do 2026. godine, trebao bi pokrenuti neka pitanja glede razvoja hrvatskog sporta i dostizanja razina naprednijih zemalja. Kao što je već ranije spomenuto, financijska situacija imat će veliku ulogu u provedbi akcija iz Nacionalnog programa sporta. Država bi trebala izdvajati više financijskih sredstava za razvoj i unaprjeđenje sporta u Republici Hrvatskoj. Potrebna su veća ulaganja u sve aspekte sporta, no najviše bi se trebalo posvetiti financiranju sportske infrastrukture te sportskih klubova koji čine temelj hrvatskoga sporta.

9. LITERATURA

1. Bronić, M i sur. (2012). Financiranje sporta u republici hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u europskoj uniji. Istraživački projekt. Zagreb: Institut za javne financije: Dostupno na: http://europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Financiranje_sporta_u_RH.pdf (17.7.2022.)
2. Commission of the European Communities (2007). White paper. White paper on sport. Brussels: Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0391&from=CS> (17.7.2022.)
3. Đurđević N. (2018). Autonomija sporta – obaveznost sportskih pravila međunarodnih sportskih saveza na nacionalnom nivou. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu. vol.55.no.2.str289-306. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/199089> (19.7.2022.)
4. Eurostat (2018). How much do governments spend on recreation and sport? Eurostat. Dostupno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn20200923-1?redirect=%2Feurostat%2Fweb%2Fgovernment-financestatistics%2Fpublications> (30.7.2022.)
5. European Commission. (2021). The European model of sport. Dostupno na: https://www.sportaustria.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU_European_Model_Sport.pdf (18.8.2022.)
6. EUR-Lex (2007). Commission Staff Working Document - Action Plan "Pierre de Coubertin" - Accompanying document to the White Paper on Sport. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0934>
7. Globan, T. (2019). Ako želite više plaće, zaposlenost i produktivnost – uložite u sport i rekreaciju. MacroHub. Dostupno na: <https://macrohub.net.efzg.hr/analize/10-9-2019-ulaganja-u-sport> (17.7.2022.)
8. HOO, Hrvatski olimpijski odbor (2015). Strateški plan Hrvatskog olimpijskog odbora 2015.– 2022. Zagreb. Dostupno na: https://www.hoo.hr/images/dokumenti/sportolimpizam-hr/Strategija-HOOprosinac2015_.pdf (30.7.2022.)
9. HOO, Hrvatski olimpijski odbor (2016). O Hrvatskom olimpijskom odboru. Zagreb. Dostupno na: <https://www.hoo.hr/hr/hrvatski-olimpijski-odbor/o-hrvatskomolimpijskom-odboru/1299-hrvatski-olimpijski-odbor> (31.7.2022.)
10. HOO, Hrvatski olimpijski odbor (2020). Programska i financijska izvješća za 2020. Zagreb. Dostupno na: https://www.hoo.hr/images/dokumenti/izvjesca-inalazi/2021/Programsko_i_financijsko_izvje%C5%A1%C4%87e_za_2020.pdf (7.7.2022)
11. Hrvatska zajednica županija (2021). Otvoreni proračun. Zagreb. Dostupno na: https://www.hrvzz.hr/otvoreni_proracun (27.8.2022.)
12. International Olympic Committee. (2020). Finance. Luzana. Dostupno na: <https://olympics.com/ioc/finance> (17.7.2022.)

13. Ministarstvo financija.(2021).Državni proračun 2021.godina.Zagreb.Dostupno na:
<https://mfin.gov.hr/proracun-86/drzavni-proracun-2021-godina/3116>(7.8.2022)
14. Ministarstvo turizma i sporta.(2021).Uprava za sport.Zagreb.Hrvatski sabor.
Dostupno na: <https://mint.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/4471>
15. Nacionalni program športa 2019-2026.(2019).Zagreb.Hrvatski sabor. Dostupno na:
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_07_69_1394.html (17.7.2022.)
16. Papić A.(2020). Satelitski račun sporta za Republiku Hrvatsku. HOO.Zagreb.
Dostupno na: <https://isport2020.eu/wp-content/uploads/2020/11/Sport-Satellite-Account-Croatia.pdf>(7.8.2022)
17. SportAccord.(2021).What is SportAccord.Lausanne. Dostupno na :
<https://www.sportaccord.sport/what-is-sportaccord/> (30.7.2022.)
18. Zakon o sportu.
NN.71/06,150/08,124/10,124/11,86/12,94/13,85/15,19/16,98/19,47/20,77/20.
19. Zakon o igrama na sreću. NN.87/09, 35/13, 158/13, 41/14, 143/14

POPIS SLIKA

Slika 1. Piramidalni ustroj sporta u RH.....	8
Slika 2. Organizacija i upravljanje sportom u RH	10
Slika 3. Piramidalni ustroj sporta na razini EU-a.....	12
Slika 4. Logo Međunarodnog olimpijskog odbora.....	14
Slika 5. Logo organizacije SportAccord.....	14
Slika 6. Logo Hrvatskog olimpijskog odbora	17
Slika 7. Sustav financiranja sporta u zemljama EU-a	23
Slika 8. Udio rashoda za sport i rekreaciju u EU-u u 2018. godini.....	24
Slika 9. Izdvajanja za sport i rekreaciju po stanovniku u 2018. godini.....	25

POPIS TABLICA

Tablica 1. Izdvajanja za sport iz državnog proračuna Republike Hrvatske	16
Tablica 2. Prihod Hrvatskog olimpijskog odbora	18
Tablica 3. Rashodi Hrvatskog olimpijskog odbora.....	19
Tablica 4. Izdvajanja za sport po županijama	20

POPIS GRAFOVA

Graf 1. Struktura ispitanika po spolu.....	26
Graf 2 Starosna dob ispitanika	27
Graf 3. Broj treninga koji ispitanice odrade tjedan dana	28
Graf 4. Važnost financija u sportu	28
Graf 5. Plaća od bavljenja sportom	29
Graf 6. Troškovi bavljenja sportom koje ispitanici sami financiraju	29
Graf 7. Troškovi koje financira sportski klub	30
Graf 8. Financijski prihodi dobiveni od sponzora.....	30
Graf 9. Važnost financija u sportu za uspjeh sportaša	31
Graf 10. Izdvajanje dodatnog napora i vremena za sport zbog većeg ulaganja u sport	31

10. PRILOZI

Anketni upitnik o zadovoljstvu sportaša s obzirom na ulaganja u sport

Poštovani!

Ovaj anketni upitnik provodi student Ervin Sokač u svrhu izrade istraživačkog rada koji obrađuje tematiku financiranja sporta u Republici Hrvatskoj u usporedbi sa Europskom unijom. Ovim se anketnim upitnikom ispituju Vaši stavovi i mišljenje, kao i Vaša iskustva vezana uz elemente financiranja u sportu. Zanima me Vaše iskreno mišljenje i stavovi te Vas molim da izdvojite 5 minuta za rješavanje ovog anketnog upitnika.

Upitnik je anoniman.

1. Kojim sportom se bavite?

Nogomet

Rukomet

Košarka

Tenis

1. Kojim sportom se bavite?

Nogomet

Rukomet

Košarka

Tenis

Odbojka

Other...

2. Koliko dugo se bavite sportom?

Short answer text

.....

3. Koliko puta tjedno trenirate?

1 puta tjedno

2-3 puta tjedno

4-5 puta tjedno

Svaki dan

Ne treniram

4. Za koliko klubova ste dosad nastupali?

1

2-3

4-5

5 i više

5. Koliko su Vama važne financije u sportu? ...

Nisu mi važne 1 2 3 4 5 Izrazito su mi važne

6. Kolika je Vaša mjesečna plaća za bavljenje sportom?

1-1000 kn

2000-3000

3000-5000

5000-10000

10000 i više

7. Koliko ste zadovoljni sa svojom plaćom? ...

Nisam zadovoljan/na 1 2 3 4 5 Zadovoljan/na sam

8. Koliki su mjesečni troškovi koje sami financirate?

0 kn

1-500 kn

500-1000 kn

1000-2000 kn

2000-3000 kn

3000 kn i više

9. Koji je iznos mjesečnih troškova koje financira klub?

0 kn

1-500 kn

500-1000 kn

1000-2000 kn

2000-3000 kn

3000 kn i više

10. Imate li sponzore?

Da

Ne

Ako je Vaš odgovor na prethodno pitanje Da nastavite normalno odgovarati , a ako je Vaš odgovor Ne nastavite od 14. pitanja.

Description (optional)

11. Koliko sponzora imate?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5 i više

...

12. Koliki je iznos koji dobivate mjesečno od sponzorstva?

- 500 kn i manje
- 500-1000 kn
- 1000-2000 kn
- 2000-3000 kn
- 3000-4000 kn
- 5000 kn i više

13. Jeste li zadovoljni sa svojim sponzorstvima?

	1	2	3	4	5	
Nisam zadovoljan/na	☐	☐	☐	☐	☐	Zadovoljan/na sam

...

14. Na ljestvici od 1-5 odgovorite koliko smatrate da je financiranje u sportu bitno za uspjehe sportaša?

	1	2	3	4	5	
Nije bitno	☐	☐	☐	☐	☐	Vrlo je bitno

15. Da se više ulaže u sport i same sportaš, biste li bili spremniji izdvojiti dodatan rad i trud za napredak?

- Da
- Ne
- Možda
- Ne znam

16. Koji je Vaš spol?

- Muško
- Žensko

17. Koliko imate godina?

- 15-20
- 20-25
- 25-30
- 30-35
- 35 ili više

18. Koji je Vaš stupanj obrazovanja?

- Osnovna škola
- Srednja škola
- Strukovna škola
- Pomoćno zanimanje
- Fakultet
- Other...

Ispitivanje je završilo.

Description (optional)

Hvala na sudjelovanju!